GAZETA KRAKOWSKA

Nro 97.

z KRAKOWA dnia 5 GRUDNIA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

Z Krakowa.

Jeszcze w Lipcu roku zeszłego 1823 N. Cesarz Jmc. Wszech Rossyi z szczególney łaskawości dla JP. Münich Professora Akademii Krakowskiey, raczył tegoż udarować kosztownym nader Pierścieniem, w nadgrodę pracy podiętey w dziełach przez tegoż Professora wydanych. Teraz świeżo N. Król Jmci Pruski, równie raczył przesłać temuż JmćP. Professorowi Münich medal złoty z wizerunkiem swoim iakie w nadgrodę uczonym dawane bywaią; zaszczycił oraz N. Król Pruski JPana Münich nayłaskawszym przyłączonym listem. Są to drogie dowody łaski Monarchów Protektorów tuteyszey akademii.

Z Warszawy d. 27 Listopada.

W Gminie Tarczek, wsi Dąbrowy, Obwodzie Opoczyńskim, włościanka tameczna urodziwszy szczęśliwie dziecię płci żeńskiey, zaraz potem wydała na świat płód nadzwyczayny; postaci wprawdzie ludzkiey, lecz bez głowy, rąk i nóg; tyle tylko rozpoznać można było, że iest płci żeńskiey. Płod ten w spiritusie zachowany, do zbiorów lekarskich do Warszawy odesłany będzie.

Z Petersburga d. 25 Października d. K.

(Z Kuryiera Litewskiego.)

Nayiaśnieyszy Cesarz Jegomość, w pożądanym stanie zdrowia, przybył dnia 23 b. m. do Carskiego Sieła.

O podróży Nayiaśnieyszego Pana, Gazeta Akademicka zawiera z Permu pod d. 4 Października:

Jego Cesarska Mość przybył do miasta Permu d. 30 Września o godzinie 7mey wieczorem. Przeiechawszy rogatkę i przebrawszy się w domu Architekta Swiaziewa, udał się do Cerkwi katedralney o godzinie 8mey, gdzie spotkany był przez Nayprzewielebnieyszego Dyonizego z Duchowieństwem, przez Gubernatora Cywilnego z Urzędnikami i wszystkiemi innemi stanami. Po wysłuchaniu mowy witaiącey, mianey przez Biskupa, i krzyż ucałowawszy, wszedł do Cerkwi, zkąd po odprawionych modłach, udał się do przygotowanego na pobyt Jego Cesarskiey Mości domu, zaymowanego dotąd przez Inspektora górnictwa. Dnia 3 Paździer-

nika o godzinie 8mey zrana, wyiechał Monarcha w dalszą podroż w pożądanym stanie zdrowia.

W czasie pobytu w Permie, podobało się Nayiaśnieyszemu Panu zaszczycić miasto i okolice tego Swem obeyrzeniem, również zakłady skarbowe, iako to: szpital, oddział sierot woyskowych, dom wychowania, szpital ubogich i inne. Potem znaydował się na paradzie zmiany straży, na ćwiczeniach batalijonu garnizonowego, później poiechał do skarbowey fabryki Motowilichanskiey o 4 wiorsty od Permu położoney, gdzie ludziom pracuiącym darował 1200 rubli. W wigiliią wyiazdu Swego z Permu udarował Monarcha odwiedzeniem uwolnionego na spokoyny żywot Przenaywielebnieyszego Justyna, i dosyć długo z nim rozmawiał. Potem Nayiaśnieyszy Pan znowu się udał do Cerkwi katedralney, gdzie powtórnie był powitany z zachowaniem tegoż, co i pierwey obrzędu przez Nayprzewielebnieyszego Dyonizego. Po odprawieniu ustanowionych w Kościele dla podróżuiących modłów z przyklęknieniem, Przenaywielebnieyszy miał na pożegnanie Jego Cesarskiey Mości mowę, po wysłuchaniu ktorey Monarcha był w kaplicy S. Krzyża, a potem i Przenaywielebnieyszego udarował Wysokiem odwiedzeniem.

Na wyieździe z Permu Nayiaśnieyszy Pan raczył darować na ozdobę miasta 20,000 rubli, a dla batalionu garnizonowego 600 rubli. Wiele ubogich i nieszczęśliwych, na podane presby, otrzymało od Jego Cesarskiey Mości pieniężną nagrodę lub wsparcie.

Do Ochańska Nayiaśnieyszy Pan przybył dnia 3 Października w południe. Po szczęśliwem przebyciu rzeki Kamy, iadąc przez miasto mimo Cerkwi Wniebowzięcia, Monarcha powitany był w teyże Cerkwi przez tameczne Duchowieństwo. Obiad miał Nayiaśnieyszy Pan w domu mieszkańca tego miasta włościanina Bachtiarowa, a przeieżdzaiąc z Ochańska przez Ostrozką Podstawę, takoż spotkany był w Cerkwi tameczney przez mieyscowego Proboszcza ze sługami Kościoła.

— Dnia 29. —

Jego Królewska Wysokość, Xiążę Alexander Wirtembergski, Naczelnie Zarządzaiący Korpusem dróg kommunikacyy, powrócił do stolicy z podroży inspekcyyney.

Xiążę Wołkoński, Jenerał piechoty i Jenerał Adjutant Jego Cesarskiey Mości, również tu powrócił.

Z Czyrkowic d. 23 Października.

Nayiaśnieysza Cesarzowa Jeymość, Maryia Federowna, raczyła przybydź do naszey stacyi, gdzie przygotowany był nocleg dla Wysokich Podróżnych, iadących z Weymaru; miłość macierzyńska nie dozwoliła oczekiwać Gości naydroższych w Gatczynie. Wola Cesarzowey Jeymości wykonaną została nayściśley. Przed Podróżnemi ukryte było postanowienie Jey Cesarskiey Mości, że przyiedzie na Ich spotkanie; bo czuła Matka, przeczuwała, że Córka Jey, troskliwa o zdrowie Nayiaśnieyszey Cesarzowey, nie zaniecha prosić, azeby w obecney porze iesienney, odłożyła iechanie do trzeciey stacyi od Gatczyna. Radcy Tayni Szczerbinin i Rudofinikin przodkuiąc Wysokim Gościom, stanęli w Czyrkowicach i donieśli Cesarzowey Jeymości, że wkrot-

ce przybędą Ich Wysokości. Nayiaśnieysza Cesarzowa zaleciła, ażeby wyszli z pokoiów na zwyczayne spotkanie Podróżnych, udaiąc, iakoby w domu nikogo nie było. Spotkani Podróżni idą na ganek; drzwi się otwieraią; wchodzi Wielka Xiężna, i oczom iey stawia się Mistrz Dworu Baron Albedil; daley spotyka Leibmedyka Rülla; w mgnieniu zwraca oczy w prawo, postrzega dostoyną Matkę Swoię, ręce ku niey wyciągaiącą; podskoczy i wnet rzuci się do stop Rodzicielki. Córka u nóg Matki; wnuczki, iedna z prawey, druga z lewey strony; łzy radości leią się z oczu; był to widok sceny familiyney, którey naydoskonalszy pędzel wydać nie zdoła. Wszyscy obecni do głębi serca przeniknieni zostali. Cesarzowa Jeymość nie mogła się nacieszyć oglądaniem Córki i wnuczek. Tak w objęciach złączeni, weszli do drugiego pokoiu, dokąd przybył i Xiążę Następca Sasko-Weymarski, który nieco później przyiechał, i wpadł w nayprzyiemnieysze zdumienie, niespodzianie uyrzawszy Nayiaśnieyszą Cesarzową Jeymość. W kilka minut, nowy stawił się obraz, który wszystkich wielką rozkoszą serca napełnił. Cesarzowa Jeymość stała na środku pokoiu, maiąc w objęciach obie Swe wnuczki; przed Nią stała Wielka Xiężna, która się zatrzymawszy, długo patrzyła na Matkę do serca Swego przytulaiącą Xiężniczki; nakoniec poddaiąc się mocy przyrodzenia, rzuca się Jey na szyię: to radosne widzenie się nowemi oznaczone zostało łzami głębokiego, milczącego zachwycenia.

Cesarzowa Jeymość zabawiła tu do godziny 7mey wieczorney, potem wyiechała do Gatczyna, gdzie przed północą stanęła. Wysocy Podróżni pozostali w Czyrkowicach, a dnia następnego o godzinie 8mey zrana wyiechali i stanęli w Gatczynie.

Ze Lwowa d. 26 Listopada.

Uwiadomienia
C. K. Rządu kraiowego.

Następuiące osoby otrzymały dnia 24 Czerwca r. b. na iarmarku w Bochni wyznaczone ze skarbu rządowego nagrody, w celu polepszenia chowu koni i bydła ustanowione, iako to: 1) za przychów naypięknieyszych źrebców po stadni ach skarbowych, nagrody po 20 dukatów w złocie, poddani Józef Czop z Zabłocia, Józef Kostebnik z Krakuszowic i Tomasz Zubek Urzędnik ekonomiczny z Zakrzowa; 2) za przychów naypięknieyszego byka, poddany Filip Powroźnik z Dziewina; 3) za przychów naypięknieyszych krów, poddani: Benedykt Babicz i Maciey Twardowski, obadwa z Domianic, Piotr Schimscheiner z Wóytowstwa, z Państwa Krzeczowa, Walenty Rupert z Nowego Gawłowa, Jerzy Kimler z Trinitatis, Antoni Dzik i Michał Gutowicz z Chodenic i Jakób Kimler z Krzeczowa.

Przy rozdawaniu premiów, celem polepszenia chowu koni na dniu 6 Lipca r. b. w Ułaszkowcach przedsięwziętem, otrzymały nagrody następuiące osoby: 1) Premia po 20 Cz. Zł. w złocie za przychow naypięknieyszych źrebców po stadnikach skarbowych: Mandataryusz Marcelli Kotowski, poddani: Tadeusz Boynowski z Jazłowca i Kaietan Fedorowicz z Ułasakowiec; 2) Premia po 6 Cz. Zł: za przychow naypięknieyszych klaczek po stadnikach skarbowych

poddani Szczepan Szabelski z Czertkowa i Michał Czerkownik z Głęboczka.

Z Paryża d. 18 Listopada.

Król prezydował wczoray na 4rogodzinney radzie Ministrów.

Onegday Hiszpański Jenerał Ballesteros miał zaszczyt stawionym bydź przed Delfinem, Delfinową i Xiężną Berry.

Xiążę Maxymilian Saski przeiechał w swey podróży do Hiszpanii d. 12 b. m. przez Walencyią z licznym orszakiem.

Dziennik *Aristarque* doniosł, że Jenerał Digeon odwlekł na 20 dni odciągnienie woyska naszego z Hiszpanii, aby Krol Hiszpański odebrać mogł odpowiedź na własnoręczny list do Króla naszego pisany. Na to odpowiada Dziennik Gwiazda: „Sądziemy, że *Aristarque* źle uwiadomiony został, bo ustęp woyska naszego z Hiszpanii nie warunkowo, ale pewnie rozpocznie się od 1go Grudnia. Srodek ten wynika z zaszłych między Francyią i Hiszpanią przyiacielskich układów, ale nie z poróżnienia się jak niektore Gazety chcą w publiczność wmówić.„

Vicehrabia Horicart de Thury obrany został w mieysce zmarłego Xcia Brancas-Lauraguai członkiem akademii.

Lesguillon, który z powodu wydanego listu do Lemercier na 3miesięczne więzienie skazany został, otrzymał w 7 dniu więzienia od Króla uwolnienie.

P. Anatole Gerdret, naczelnik Domu handlowego Racine et Anatole Gerdret w Louviers, za przesłaną Cesarzowi Rossyi Kaszemirską chustkę naypięknieyszey roboty, otrzymał od tego Monarchy tabakierę złotą.

W Strazburgu, dla wsparcia uszkodzonych przez powódź, utworzył się związek Damski.

W Lipcu, Sierpniu i Wrześniu wydanych tu zostało na nowe wynalazki lub ulepszenia 61 patentów.

— Dnia 19. —

Onegday przed Mszą S. przyiął Król na prywatnem posłuchaniu Lorda Granville, nadzwyczaynego Posła N. Króla Angielskiego. Publiczne posłuchanie, na którem rzeczony Lord złoży wierzytelny swoy list, nastąpi dopiero po ukończeniu wielkiey żałoby Dworskiey.

X. Desmazure, Apostolski Missyonarz w Jerozolimie, miał wczoray u Krola posłuchanie.

Dziennik Handlowy twierdzi, że Jeneralny liwerant woyska Francuzkiego w Hiszpanii, P. Ouvrard otrzymał od rządu 100 mill: 524,500 Fr. i z tey kwoty wypłacił swoim podliwerantom tylko 44 mill: 434,375 Fr. a zatem pozostało mu w zysku 56 mill: 090,125 Fr.

Oba pisarze Barthelemy i Corrard, którzy lubo od roku żadnego pisma nie wydali, powołanemi są na iutro do sądu poprawczey policyi za sześciorakie przestępstwa, to iest; 1) Obrażenie Króla przez nastawanie na prawa iego, które mu się z urodzenia należą, na iego z konstytucyi wypływaiącą władzę i nietykalność iego osoby; 2) Zpotwarzenie członkow rodziny Królewskiey; 3) Podniecanie nienawiści i pogardy w celu zmienienia dotychczasowego rządu; 4) Ubliżenie powadze Krola i prawu względem następstwa tronu; 5) Obrażenie i spotwarzenie władz kraiowych.

Xżę Blacas wyiedzie d. 25 b. m. na swoie poselstwo do Neapolu.

Papavoine domysłowy zabóyca dzieci w lasku Vincennes, otrzymał w sądowem więzieniu przed kilku dniami osobną izdebkę i zdięto z niego przymusowy kaftan. Gdy kluczny onegday otworzył drzwi tey izdepki, dla wpuszczenia do niey świeżego powietrza, wszedł Papavoine do przyległey izby, w ktorey kilkunastu zamkniętych chłopców siedziało przy śniadaniu, rzucił się na iednego z nich, wyrwał mu z ręki nóż i pchnął go w twarz brzuch, Pochwycono zaraz szalenca, lecz zadane chłopcu rany nie są przecież niebezpiecznemi. Względem nowego teraz przestępstwa uczynione iest ścisłe dochodzenie.

Do rzemieslniczey szkoły P. Dupin bardzo wiele uczęszcza uczniów, których liczba wynosi już do 800 a między temi kilka kobiet.

Za pół franka sprzedaią tu teraz sekret stania się pewnie i w przyiemnem sposobie bogatym.

Na wyspie S. Maurycego panowały na początku Sierpnia okropne burze, które prawie wszystkie rośliny zniszczyły i 50 statków zatopiły. Wyspa Burbon niewielką iednak poniosła szkodę.

Z Madrytu d. 12 Listopada.

Dwór ciągle ieszcze mieszka w zamku Eskurial. Mówią, że Xże Maxymilian Saski nie przyiedzie do Madrytu, ale zatrzyma się w Waladolidzie.

Rząd myśli teraz bardzo o wystawieniu znaczney siły woyskowey, którąby zastąpić mogła odchodzących Francuzów. Wszystkie pieniądze ze skarbu łożone są, ile się tylko da, na ten przedmiot. Zalecono iuż zrobienie 30,000 mundurów.

Na mocy nowego rozporządzenia Królewskiego wszysey officerowie konstytucyynego woyska, od jazdy i artyleryi, oddać muszą wszystkie do skarbu należące konie z rzędami i bronią Jenerałom kapitanom, ci iednak są od tego wyiętemi, którzy udowiadą, że konie ich są własnością.

Wyrokiem Królewskim przepisane są nauki, które w Seminariach pod dozorem Arcybiskupów i Biskupow dawane być maią, a karność zachowaną będzie wedle przepisu Koncylium Trydentskiego.

Więzienie byłego Ministra skarbowego Erro tak dalece na prośbę iego żony zwolnione zostało, iż tylko niewolno mu z miasta wyieżdżać.

Magazyny Francuzkie owsa i żyta zaczenaią iuż tu sprzedawać.

W Leon znakomita osoba, Margr. Mente-Virgen, został iako należący do taynego towarzystwa, a nie zgłaszaiący się uwięziony i dobra iego zaięto. Z tegoż powodu uwięziono wielu mieszkańców.

W tych dniach odciągnąć miał 3ci i ostatni oddział woyskowego lazaretu Francuzkiego, lecz odłożono do 9ciu dni. Zaczenaiące się nieodwołanie od 1 Grudnia odciąganie woyska Francuzkiego i zmiana Ministrów są celem dziennych rozmów. P. Zea Bermudez podaią iednak iako pozostaiącego na swey posadzie.

Admirał Francuzki, Baron des Retours, odpłynął z woiennemi okrętami Santi Petri i Trydent, tudzież fregatą Hermione z Kadyxu do Brest.

W tych dniach rozeszła się tu wieść iż 2tysiączny korpus woyska zebrany w Korunie do odpłynienia do Hawanny,

zbuntował się. Rzecz się iednak tak miała: że uwięzionych zostało z powodu kłótni kilku żołnierzy, których koledzy żądali uwolnienia, a niemogąc tego otrzymać, uszło ich do 100 na wsie. Dowodzca został zatem zmuszony zamknąć osadę aż do dalszego czasu w mieście.

W Logroño zaszła między Roialistami i Konstytucyionistami kłótnia z powodu rozeyścia się wieści o odciągnieniu woyska Francuzkiego. Ochotnicy Królewscy Murcyi (iak Gazeta Walencyi donosi) wykonali następuiącą przysięgę: " Poprzysięgamy i przyrzekamy przed Bogiem naszemu Królowi, że na ziemi naszey cierpieć niebędziemy inney Religii od znaney od nas Rzymsko-Katolickiey, że sprzeciwiać się będziemy wszystkiemi siłami zaprowadzeniu niegodziwego prawa, czyli tak zwaney konstytucyi, d. 19 Marca 1812 w Kadyxie ustanowioney, którą w zupełności serc naszych się brzydziemy; poprzysięgami wierność Monarsze, i że świętych praw nieograniczoney iego władzy aż do ostatniey krwi kropli bronić będziemy, bez dopuszczenia izb lub iakowego bądź iego ograniczenia. Tak poprzysięgamy.

Ułożony przez wyznaczoną kommissyią i przez Monarchę zatwierdzony plan nauk w Uniwersytetach naszych wyszedł iuż z druku.

W Portugalii przeciw wybuchłey w północney Ameryce żołtey gorączce przedsięwzięte zostały środki ostrożności.

Z Londynu d. 15 Listopada.

Poseł Francuzki, Xżę Polignac, doniósł Dworowi naszemu o postanowieniu Monarchy swoiego cofnienia z Hiszpanii większey części woyska swoiego.

Kommissarze Brazyliyscy odebrać mieli zaspakaiaiące doniesienia, i zachodzi mniemanie, że układy między Brazylią i Portugaliią zakończą się z obustronnemi korzyściami.

P. N. M. Rotschild ostrzega, iż żadnego niema związku z nową zagraniczną kompaniią oświecaiącą miasto gazem.

Grecki rząd przysłał tu dwa pisma do córki Lorda Biron; w pierwszem donosi iey o szczegółach iego śmierci, a w drugiem zapewnia uroczyście, iż Grecyia uważać ią zawsze będzie iako wierną córkę.

Kapitan Lyon, który powrócił niedawno z swey podróży do bieguna północnego, przedsięweźmie na teraz uzbroionym okręcie iak Griper na wiosnę dalszą do tey okolicy na odkrycia podroż. Z okrętu Griper rozmawiano z wielu Eskimotami, którzy mniey surowemi są od swych północnych sąsiadów, ale wielką maią skłonność do kradzierzy. Mieszkańcy wysp Southhampton, chociaż nigdy okrętu niewidzieli, niewielkie iednak na iego widok okazali zadziwienie.

Onegday w nocy wybuchnął tu w ulicy Fleet okropny pożar, który zrządził do 100,000 Fs. szkody. Gdy uratowane sprzęty przeniesiono do pobliskiego kościoła, niemogła się zatem w nim odbydź tey Niedzieli służba Boża.

Pod Bonwen (w hrabstwie Sommerset) odkryto w tych dniach na 150 stopni iaskinią, a obok niey cokolwiek mnieyszą pełną kości i rogów z odwiecznych czasów. Pomiędzy innemi znaleziono szkelety wilka i olbrzymiego

niedźwiedzia, iakiego w tych czasach niewidać.

Przez okręt Kapitana Paget, który d. 18 Czerwca odpłynął z Kalkuty, odebraliśmy Gazety i listy do 15 t. m. Naczelny Wódz Angielskiego woyska zbierał swoie siły do 23.000 ludzi wynoszące w okolicy Kalkuty; przygotowano także 26 działowych łodzi, dla przewiezienia tych woysk w górę rzeki Burampuuter, które maią po ustaniu deszczów uderzyć na Birmanów od granicy północney, gdy tymczasem Pułkownik Cambpell pociągnie z woyskiem z Ragoon przeciw Awie. Aby na tę wyprawę potrzebowano wiele okrętów, przeto materyiały do budowy okrętów bardzo zdrożały.

D. 8 Czerwca Konsul nasz P. Roweroft, przybył do Callao.

Gazeta *Morning-Chronicle* mieni spisek w Lizbonie d. 25 Października bardzo mało bydź znaczącym, lecz dla Ministrów nader korzystnym. Pisze, iż z pułku jazdy Infanta Michała uwięziono 4 officerów, byłego Korregidora w Oporto, Almeida Souza, tudzież Talles da Silva z Domu Margr. Penalva. Peixoto, były członek Stanów i gorliwy stronnik Królowey, skazany został na wygnanie i musiał w 2 godzinach stolicę opuścić. Toż samo stało się z Vianos z Oporto.

Papiery południowey Ameryki podniosły się dziś o 2 od sta. Uważaią to bydź skutkiem nadeszłych dziś przez Jamaikę pomyślnych z Peru doniesień, ktore zapewniaią, że d. 6 Sierpnia między Boliwarem i Cantarak w rowninie Junin zaszła potyczka, w którey pierwszy zupełne odniosł zwycięztwo. Szczegóły tego zwycięztwa opisuią iak następuie: „Od kilku dni szukały oba woyska iedno drugiego, gdy nagle Boliwar zaiął korzystne stanowisko, a Cantarak cofnął się do Paca. Boliwar poszedł za nim, wysłał naprzód jazdę swoią i nakoniec trafił na Cantaraka w równinie Junin. Stanowisko woysk Królewskich było tu daleko lepsze, niż mógł się Boliwar spodziewać, a iego tem gorsze, że iego piechota znaydowała się ieszcze daleko od niego. Jak tylko Boliwar pokazał się w równinie, uderzył zaraz na iego jazdę, którą sam dowodził, Cantarak. Attak był żywy i po długiey dopiero walce z szczęściem naprzemiany zostały woyska Cantaraka w nieład wprowadzone i aż do piechoty odparte. Poczem całe woysko zaczęło uciekać do Jauia. Jazda Cantaraka utraciła w tey potyczce 253 ludzi w zabitych, pomiędzy któremi 10 officerów, a daleko większą liczbę w ranionych i poymanych. Dostało się także w ręce zwycięzcy 300 koni i mnóstwo potrzeb woiennych. Boliwar zabierał się nazaiutrz poyść za nieprzyiacielem.,,

Gazeta Goniec poprzedziła powyższą wiadomość ostrzeżeniem, że iest wyięta z gazety Jamaiskiey pod dniem 28 Września, ale iey redakcyia nie czytała.

Przez Nowyiork niemamy żadney pewney wiadomości o stanie rzeczy w Peru.

Znakomity botanista Baron Schak umarł w Wrześniu w Brazylii.

Gdy Francuzki Lancero pod rozkazami Hr. Rossi zawinął do Valpairoso, Chiliyski Minister spraw zagranicznych kazał zapytać go się, iaki iest cel iego podróży, na co odpowiedział, że tylko ma zlecenie wspierać handel Francuzki pod temi brzegami, i że szczerem ży-

czeniem iego Monarchy iest, zachować nayściślеysza neutralność względem obu woiuiących stron.

W Mexyku panuie zupełna spokoyność. Z twierdzy Ulloa zaprzestano na chwilę strzelać. Powszechne iest mniemanie, że Jenerał Victoria mieć będzie naywięcey głosów na Prezydenta władzy wykonawczey ligi Mexykańskiey. D. 13 Lipca Kongres wydał uchwałę znoszącą zupełnie handel niewolnikami. Wprowadzeni do Rzeplitey Mexykańskiey niewolnicy są wolnemi iak tylko na iey ziemi staną. Okręty bądź kraiowe, bądź obce prowadzące takowy handel będą skonfiskowane, a ich kapitani lub szyprowie na 10 lat w więzieniu osadzonemi.

Z Rio-Jeneiro d. 19 Września.

Cesarz odbył podróż wewnątrz kraiu. Dnia 27 Sierpnia udał się J. C. M. w towarzystwie Ministra morskiego i wielu officerów do Jlha das Cobras i założył z wielką uroczystością węgielny kamień na nowy warsztat na robienie liniiowych okrętów pierwszego rzędu. Postanowiono także urządzić dla Brazylii Uniwersytet, ażeby młodzież znalazła w kraiu umysłowe wykształcenie. Z rozkazu Cesarza obchodzona była d. 7 Września uroczyście rocznica niepodległości Brazylii. Z twierdzy i okrętów strzelano z dział, a w kościele odśpiewane zostało *Te Deum*.

Z Bruxelli d. 19 Listopada.

Dziś w dniu rocznicy urodzin Królowey niebyło u Dworu dla słabości Króla uroczystości; ale tu w mieście i w całem kraiu obchodzono ten dzień z naywiększą uroczystością.

Nuncyusz Papiezki iest ztąd odwołany i prosił iuż o posłuchanie pożegnania. Pewnie dalsze układy względem konkordatu z naszem Królestwem czynione będą w Rzymie.

Zapewniaią, iż poselstwa Hiszpańskie w rożnych kraiach odebrały rozkaz nie dawania żadnemu wychodniowi Hiszpańskiemu paszportu do powrotu do kraiu.

Nigdy nie okazywały się u nas tak śmiałe i częste okradzania kościołów iak teraz. W nocy z d. 13 na 14 b. m. wtargnęli złodzieie do tuteyszego kościoła Beguinow, rozbili Tabernaculum, zabrali srebrny kielich, puszkę, &c.

Niedawno przeieżdzaiący przez Leodyium sławny Wędrownik Humbold, znaydował się po dwa razy na lekcyi professora mineralogii.

W Amsterdamie spalono niedawno za 25 mill: ZH. obligacyy długowych.

Ciągle zachodzi ieszcze obawa względem wysokości wody we wszystkich rzekach. Leka znacznie się wzniosła i wiele nad nią grobel tak dalece uszkodzonemi zostały, iż wozem niemożna przez nie iechać. Niektóre okolice tak nagle zalane zostały, iż mieszkańcy niepotrafili swoich rzeczy wyratować. Podług doniesień rzeka J. tak dalece się także wzniosła, iż w wielu częściach Amsterdamu piwnice zalała. Z Helder piszą, że iezioro w nocy z d. 14 na 15 do takiey doszło wysokości, iak ludzka pamięć nie zasięga.

Przybyli tu Xżę i Xiężna San Lorenzo, tudzież Xżę Bernard Sasko-Weimarski.

Gazeta Goniec Niderlandski donosi z prywatnego listu z Paryża, że dawniey był zwyczay, iż Papieże podczas koronacyi Króla żądali nowych względów dla duchowieństwa. Sądzą zatem, że i teraźnieyszy Papież od tego zwyczaiu nie odstąpi i żądać będzie od N. Króla Karola X. zwrócenie duchowieństwu niesprzedanych dobr i nagrody za sprzedane.

Mówią, że znany Paryzki Drukarz Firmin Didot przeniesc się chce do naszego miasta.

DODATEK
DO Nro 97.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 5 GRUDNIA 1824 roku w NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 25 Listopada.

Kanclerz C. K. Domu i Stanu Xżę Metternich dał wczoray bal, który Nayiaśnieysi Cesarz i Cesarzowa, Król Bawarski i Królowa, wraz z obiema Królewnami, Maryianną i Ludwiką, Arcyxiążę Franciszek Następca tronu, Arcyxiążę Franciszek Karol, wraz z swoią Małżonką, wszyscy Arcyxiążęta, Xżę Saski Jan, wraz z swoią Małżonką i Infant Portugalski Michał, obecnością swoią zaszczycili.

Z Berlina d. 27 Listopada.

Nayiaśnieyszy Król udzielić raczył Ces. Austryiackiemu Szambelanowi, taynemu Radcy i Prezesowi Nadworney policyyney i cenzurowey Kancelaryi, Hr. Sedlnickiemu, Prezyduiącemu w Seymie związku Niemieckiego Ces. Austryiackiemu Posłowi, Baronowi Münch-Bellinghausen, Ces. Austryiackiem Jenerałowi majorowi, Baronowi Langenau, ordery orła Czerwonego pierwszey, a rzeczywistemu kancelaryi Radcy le Fevre trzeciey klassy.

JO. Xżę Radziwiłł, Wielkorządca Wielkiego Xięztwa Poznańskiego, wyiechał ztąd do Ruhberg w Szląsku.

Przybyli tu d. 22 b. m. w wieczor JJ. OO. Xięztwo Anhalt-Dessau i wysiedli do przygotowanych dla siebie pokoiów w zamku Królewskim. Dziś odiechał Xżę napowrót do Dessau.

D. 14 b. m. otworzony został uroczyście w Królewcu pierwszy prowincyionalny Seym Królestwa Pruskiego.

Od brzegów Menu d. 22 Listopada.

W Düsseldorfie utworzył się pod dozorem Władzy Królewskiey środkowy związek, dla zbierania dobrowolnych składek z nayodlegleyszych okolic na wsparcie uszkodzonych ludzi przez ostatnią powódź.

Podczas ostatnich burz roztąpiła się skała Jmmenstadt (w cyrkule wyższego Donaiu.) Zagrożeni niebezpieczeństwem okoliczni mieszkańcy przenieśli się z swoiemi rzeczami do Kempten.

Kr. Wirtembergski rząd w zamiarze uczynienia mieszkańcom ulgi w podatkach, zniżył prowizyią od narodowego długu do połczwarta od sta. W prze-

ciągu 6 miesięcy muszą się wierzyciele kraju oświadczyć, czyli przestaią lub nie na takowey prowizyi, i w przeciwnym razie dług spłacony im będzie w oznaczonych terminach.

Kapitan Berger, który z odważnemi swoiemi saperami pod Schwöberdingen i Büssengen za pomocą pontonów wielu ludzi od śmierci uratował, otrzymał od N. Króla Wirtembergskiego order koronny, a dla swoich ludzi 8 srebrnych medalów.

W Badenweiler robotnicy kopiący na założenie ogrodu około gościnni Römerbade natrafili przed kilku dniami na sklepiony grob 8 stop długi, a 4 szeroki. Gdy przełamali sklepienie zaleciał ich balsamiczny zapach, a kopaiąc daley znaleźli na 6 stop długi i w całości utrzymany ludzki szkelet, na którego czasce był ieszcze ślad mocnego cięcia. Po prawey stronie szkeletu leżały zepsuty przez rdzę na dwie stopy długi pałasz i reszty broni, trzy miedziane guziki i tyleż pierścieni, tudzież kilka miedzianych gwozdzi. Do którego z czasów ten szkelet należy, doyść nie można.

D. 11 Listopada w południe postrzeżono w Minchen zadziwiaiące ziawienie. Powietrze tak było iasne i bez naymnieyszego zamglenia, że okryte śniegiem Alpy zdawały się oku zbliżac, i przesliczny wystawiały widok. Naywyższe zaś ich wierzchołki wydawały się nieiako w ogniu będące, bo podobne do płomieni passy rozchodziły się nad niemi. Nikt nie mógł sobie tego osobliwszego ziawienia wytłumaczyć, aż Professor Gruithuiesen, wziąwszy perspektywę dostrzegł, że potężny od południa wiatr unosił z dolin śnieg w górę i przeszło na 8000 stop nad Alpami w rozległości kilkunastu mil rozsiewał. Gdy góry z tey strony leżały w cieniu i unoszący się śnieg południowe słońce oświecało, zdawało się więc iakoby wychodziły z gór płomienie.

Teraźnieyszy Krol Angielski ma 61 lat; brat iego następca tronu Xżę Jorku 60; drugi brat w następstwie tronu Xżę Klarencyi 58. Jeżeliby ci bez potomstwa pomarli, tedy korona Angielska przypadnie na corkę po Xciu Kentu, Alexandrę Wiktoryią, teraz 4 lata maiącą, a Królestwo Hanowerskie na Xcia Kumberlandyi, ktory w Berlinie żyie i posiada iednego syna.

Z Kopenhagi d. 12 Listopada.

Pod zachodniemi brzegami Jutlandyi na końcu z. m. zatopiły burze kilkanaście okrętow.

Porucznik Rafn, nauczyciel w akademii kadetow w Kopenhadze, zamyśla w związku z 3 uczonemi Islandskiemi wydać co rok iedną część nieznanych ieszcze historycznych Islandzkich powieści w oryginalnym ięzyku z tłumaczeniem Duńskiem i Łacińskiem, i zacząć chce od ważnego dla historyi dziesiątego wieku opisu Olausa Tryggeson.

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę d. 5 b. m. daną będzie Drama w 3 aktach przez L. A. Dmuszewskiego: *Marya, Królowa Szwedzka, i Katarzyna, Krolewna Polska.* Zakończy widowisko wcale nowy komiczny, z muzyką P. Weigla Balet: *Ptasznicy.*

We Wtorek zaś dnia 7 Grudnia, na benefis Jozefy Szymkowskiey, daną będzie historyczna Melo-Drama z francuzkiego przetłomaczona w Warszawie przez W. Pękalskiego, w 3 aktach: *Głowa bronzowa, czyli Zbieg Węgierski.* Zakonczy widowisko Komedya wcale nowa z francuzkiego P. Scribe, teraz w Warszawie przetłumaczona, w 1 akcie: *Kochany Dziadunio.*

DONIESIENIA.

Sukcessorowie ś. p. Antoniego Morbitzera, chcąc pozostały po tymże znaczny i dobrze assortowany Skład rożnych świeżo nadeszłych naynowszych Towarow ie wełnyen i bawełnianych, niemniey Płócien, Gallanteryi, Porcellany i t. p. zupełnie wyprzedać, maią zaszczyt Prześwietną Publiczność zawiadomić, iż Skład ten w Kamienicy pod L. 236 przy Rynku głównym, w następuiący Poniedziałek, to iest: dnia 29 Listopada r. b. otwartym zostanie i Towary wzmiankowane w iak naymiernieyszey cenie sprzedawane będą. — W Krakowie dnia 27 Listopada 1824.

Obwieszczenie Licytacyi względem zadzierżawienia transportu soli z Galicyi do Szląska i Morawy w roku 1825/26.

Transport soli skarbowey z Galicyi do Szląska, będzie w następuiących oddziałach, a to na ieden rok, to iest: od 1go Kwietnia 1825 aż do końca Marca 1826, drogą publiczney w C. K. Dyrekcyi sprzedarzy soli w Wieliczce dnia 23 Grudnia 1824 odprawiać się maiącey licytacyi, a to każden oddział transportowy z osobna, naymniey ofiaruiącemu zadzierżawiony.

NB. Gdyby tego iednak Licytanci życzyli, więc także aukcyia czyli licytacyia całego transportu, i to naprzód przedsięwziętą będzie.

Istotnieysze warunki tey dzierżawney licytacyi są następuiące:

Po1wsze: Ilości w tymże roku transportowym przewozić się maiącey soli kamienney wynosić będą około

a)	z Kalwaryi lądem do Bielska	.	.	21,770	Cetnarów.
b)	z Dworów — —	.	.	15,680	—
c)	(z Podgorza — —	.	.	10,000	—
	(z Wieliczki — —	.	.	132,550	—
d)	z Podgorza wodą do Dworów	.	.	30,000	—

Co gdyby strona dzierżawić ochocza, któraby transport z Wieliczki lub Podgórza do Bielska obięła, życzyła sobie, ilość tę, ktoreyby przywiezienie lądem podług swego zdania uskutecznić nie mogła, z pomocą wody na Wiśle z Podgórza przez Dwory dostawić, więc iey to, na własny teyże rachunek i na własne iey niebezpieczeństwo aż do większey połowy, z powyżey namienionych stacyi ładunkowych, do Bielska przewieść się maiacey ilości soli, to iest do około 90,000 Cetnarow dozwolono będzie, a w tym razie będzie z Wieliczki do Bielska lądem, tylko ilości soli około 42,550 Cetnarów przewieziona bydź miała.

Jeżeliby iednak Entrepryza transportów soli w ciągu kontraktu dzierżawy, chciała ieszcze większą ilość soli, iak wyż namieniona około 90,000 Cetnarow, wodą przeprawiać, więc powinna się naydaley do końca Czerwca 1825 roku wyraźnie, w C. K. galicyiskiey sprzedarzy soli Dyrekcyi oświadczyć, ile ieszcze wodą transportować zechce, aby większa ta ilość soli, ieszcze w czasie przyzwoitym mogła bydź do składu C. K. solnego w Podgórzu dowieziona. Podczas licytacyi iednakowoż ma bydź wyraźnie oświadczono, iak wieleby ta większa ilość soli wynosić miała, gdyby aż do końca Czerwca 1825 ieszcze do transportu wodnego w Podgorzu żądaną była. Rozumi się atoli przez się, iż kontraktem umówiony transportowania sposób wodą przez Dwory, do Bielska na żaden sposób, poźniey podług samowolności Entreprenera odmieniony bydź nie może, ani też takowa ilość soli lądem przez Kalwaryią do Bielska przewożona bydź nie powinna, chybaby się Entrepryza dzierżawna za ten transport wcale tą samą ceną frachtową kontentowała, która za transport wodą ustanowiona będzie.

Powtóre: Każdy chęć licytowania maiący, który na iednę z wyż namienionych odległości transportowych chce licytować, ma w tymże względzie następuiące wadium złożyć, bez którego nikt do licytacyi przypuszczonym nie będzie.

Za oddział transportowy a)	. . .	700	ZR. w M. K.
— — — b)	. . .	500	— —
— — — c)	. . .	4800	— —
— — — d)	. . .	1000	— —

Po 3cie: Równie także nikt nie może bydź uczestnikiem teyże licytacyi, któryby się dokładnie wykazać nie zdołał, iż kaucyią niżey wyznaczoną na ów oddział transportu, który zadzierżawić zechce, albo w gotowiźnie, albo też (wyłączaiąc iedno procentowe obligacyie) w publicznych skarbowych obligacyiach, które iednak tylko podług wartości kursowey, którą w czasie złożenia ich maią, i która niżey wyrażoną summę dosiągnąć powinna, przyięte będą, w stanie będzie złożyć. Aczkolwiek także fideiussoriczne kaucyie przyięte będą, iednakowoż strona, któraby z takowych użytek chciała brać, ma się przed Kommissyią licytacyyną wykazać, iż nietylko hypoteka, którą chcę zapisać, iest iego prawa własnością, ale ma się także dokładnym wyciągiem z tabuli (extraktem tabularnym) o sądownie uznaney wartości hypoteki, i o zdolności oneyże do prawnego zabezpieczenia ustanowioney summy należycie wywieść. Kaucye, które maią bydź składane są następuiące.

a) Za 1wszy oddział transportowy	. . .	2,000	Zło: Reńs:
b) — 2gi — — —	. . .	1,500	— —
c) — 3ci — — —	. . .	12,500	— —
d) — 4ty — — —	. . .	2,000	— —

NB. Gdyby zaś iedna strona cały transport otrzymała,

więc taż ma za transport lądowy	. . .	15,000	— — w M. K.
Zaś za transport wodny	. . . .	2,000	— —

złożyć.

Po 4te: Resztą będą do licytacyi (wyłączaiąc iedynie tych, którzy iuż raz przeciw naywyższemu skarbowi w słowie nie stawili się) wszystkin owe strony dopuszczone, które są w stanie powyżey oznaczone wadium w gotowiźnie złożyć, i wywieść się, iż kaucyią następnie dostarczyć mogą takowemu iednak offerentowi, któryby kaucyi zaraz przy licytacyi nie mogł złożyć, lecz względem następney zdolności do złożenia teyże wywieść się potrafił, za obowiązek się stanowi, aby w *ośm dni* po oznaymionym mu potwierdzeniu aktu licytacyynego, i kontraktu z nim zawartego, kaucyią przéznaczoną złożył, a to pod utratą wadium przy licytacyi złożonego.

Prócz stanowionych kaucyi, dzierżawca ma za ściśle dopełnienie wygodzonych warunków kontraktowych ieszcze resztą całego swoiego maiątku zaręczyć.

Po 5te: Pierwsze ceny zapłaty frachtu (praetia fisci) stanowią się od Cetnara Wiedeńskiego netto następuiące:

a) Za odległość z Kalwaryi lądem do Bielska	.	13	Xr. w M. K.
b) — — z Dworów — —	. .	7	— —
c) — — z Podgorza — —	. .	$16\frac{1}{2}$	— —
d) — — z Wieliczki — —	. .	23	— —
e) — — z Podgorza wodą do Dworów	.	7	— —

Resztą ceny fiskalne zapłaty frachtowey za owąż ilość soli, któraby przez Entrepryzę w sposobie pomocy z Podgórza wodą do Dworow a z tamtąd lądem do Bileska chciała bydź przewozoną, stanowi się przy soli beczkowey . . . . $16\frac{3}{4}$ Xr. w M. K.

Zaś przy soli kruchowey . . . . $17\frac{3}{4}$ — —

od Cetnara wagi Wiedeńskiey netto.

Po 6te: Nareszcie ostrzega się, iż podług naywyższych ustaw ogólnych, offerty następne mimo drogi publiczney licytacyi nie będą przyięte, iż iednakowoż akt licytacyyny, i kontrakt zaraz po ukończeniu licytacyi z naylepiey ofiaruiącą stroną zawarty, C. K. powszechney Kamerze nadworney, podany bydź musi.